

λεὺς τῶν Ἀθαμάνων, σύμμαχος δὲ τοῦ Ἀντιόχου καὶ τῶν Αἰτωλῶν, κατέλαβε τὸ Αἰγίνιον, καὶ ὁ Φίλιππος ἀνεκτίσαστο αὐτό⁴. Ὁ Λομίτιος μετὰ ταχίστην πορείαν ἀπὸ τῆς Λυχνίτιδος λίμνης μέχρι τοῦ Πίνδου αὐτόθι ἠνώθη μετὰ τοῦ Καίσαρος⁵. Ἡ πόλις αὕτη, κειμένη ἐν τῇ διεκβολῇ τῶν δύο στενῶν Β. καὶ ΒΑ. καὶ ἐστραμμένη πρὸς τὴν Θεσσαλίαν, ὑπερέκειτο τῆς ἀνωτέρας κοιλάδος τοῦ Πηνειοῦ καὶ εἶχε μεγίστην σπουδαιότητα πρὸς κατακτήσιν τῆς Θεσσαλίας.

Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἀναφαίνεται ἡ πόλις ὑπὸ τὸ ὄνομα Σ τ α γ ο ῖ (στὸς ἄγιους = Σταγούς): κατέστη δὲ περίπυστος διὰ τοὺς ὑπὲρ αὐτὴν ὑψουμένους βράχους τῶν Μετεώρων καὶ διὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν κείμενα βυζαντινὰ μοναστήρια. Οἱ βράχοι οὗτοι, οἵτινες διεγείρουσι τὴν ἐκπληξιν καὶ τὸν θαυμασμόν τῶν νεωτέρων, οὐδόλως ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων. Ἡ σιωπὴ αὕτη τῶν ἀρχαίων ἔδωκεν εἰς τινὰς τῶν νεωτέρων ἀφορμὴν νὰ τοποθετήσωσιν αὐτόθι τὴν ἐρυμνὴν καὶ κλωμακώδεσαν Ἰθώμην, κειμένην, κατ' ἄλλους, παρὰ τὴν νῦν κώμην Φανάριον⁶. Ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ ἀγρία τῶν Μετεώρων ὄψις μεταβάλλεται εἰς τερπνοτάτην καὶ μαγευτικωτάτην θέαν, ὅταν τις ἀνέλθῃ διὰ δικτυωτοῦ ἐπ' αὐτῶν. Τὸ εὐρὺ θεσσαλικὸν λεκανοπέδιον ἐκτείνεται ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ μεγαλοπρεπεῖᾳ πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ θεατοῦ· οἱ ποταμοί, αἱ πόλεις, τὰ χωρία καὶ τὰ ὄρη διαγράφονται ὡς ἐπὶ χάρτου· πρὸς Α. εἰς τὸ βάθος ἐκτείνεται τὸ εἰνोσίφυλλον Πήλιον καὶ ἀμυδρῶς διακρίνονται αἱ κορυφαὶ τῆς Ὄθρου· πρὸς τὸ Β. καὶ ΒΑ. μέρος ὑψοῦνται οἱ μεγαλοπρεπεῖς ὄγκοι τῆς κωνοειδοῦς Ὀσσης καὶ τοῦ γηραιοῦ Ὀλύμπου καὶ πρὸς Δ. ἡ πολυκόρυφος καὶ πολυσχιδὴς σειρὰ τῆς Πίνδου. Ὁ δὲ ἀργυροδίνης Πηνειός, περιδρέχων διὰ τῶν θείων αὐτοῦ ναμάτων τοὺς πρόποδας τῶν Μετεώρων καὶ τὴν ἐριδωλάκα Θεσσαλίαν, φαίνεται ὡσεὶ ἄλυσος συνδέουσα τὰ δύο ταῦτα μεγαλοπρεπῆ καὶ ἀξιοθέατα μέρη τῆς Θεσσαλίας, τὰ Μετέωρα καὶ τὰ Τέμπη. Τίς θνητός, ἐπισκεφθεὶς τὰς ὑψηλὰς καὶ ἀποκρίμνους κορυφὰς τῶν Μετεώρων, δὲν ἡσθάνθη ἀπερίγραπτον θαυμασμόν; Τίς, ἐπισκεφθεὶς τὰ ἱερὰ Τέμπη, δὲν κατελήφθη ὑπὸ ἀκρατίτου ἐνθουσιασμοῦ καὶ δὲν ἀνεμνήσθη τῆς Πηνειῆδος Δάφνης, τῆς ἐρασμίας κόρης τοῦ Πηνειοῦ, ἥτις, φεύγουσα τὸν ἔρωτα τοῦ Ἀπόλλωνος, μετεμορφώθη εἰς ὀμνύμον δένδρον, καί, ὡς ὁ Falmerayer, ὅστις καίπερ κακοβούλως μυωπήσας περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, δὲν ᾔδουν ἡμῶς νὰ κρατήσῃ τὸν ἐκ τῆς θέας τῶν Τεμπῶν καὶ τῶν Μετεώρων ἐνθουσιασμόν αὐτοῦ, καταλιπὼν ἡμῖν γλαυρωτάτην περιγραφὴν αὐτῶν, νὰ μὴ δρέψῃ καὶ οὗτος, ὡς ἐκεῖνος, κλάδον δάφνης, φυλάττων αὐτὸν εἰς ἀνάμνησιν τῶν Τεμπῶν; Ἀπαντες οἱ περιηγηταὶ ἐνὶ στόματι καὶ διαφύροις γλώσσαις καὶ λέξεσιν ἐκφράζουσι τὸν ἐνθουσιασμόν αὐτῶν, καὶ ἀνακράζουσιν ὅτι οὐδὲν ἕτερον μέρος τῆς ὑψηλοῦ περιβάλλεται ὑπὸ τοσούτων φυσικῶν καλλονῶν καὶ μυθολογικῶν ἀναμνήσεων, ὥς ὅσων ἡ περικαλλὴς Θεσσαλία.

Καὶ τὰ ἐπὶ τῶν Μετεώρων μοναστήρια; Τὰ μοναστήρια ταῦτα δίκην λευκῶν φωλεῶν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν βράχων αἰωροῦμενα, τίς δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ; Ὅποῖος ἀνθρώπινος νοῦς συνέλαβε τὸ τολμηρὸν τοῦτο σχέδιον τῆς ἀνεγέρσεως τῶν εὐαγῶν τούτων ἰδρυμάτων ἐν τῷ μέσῳ ἀκατοικητῶν βράχων; Ὅποια δὲ στιβαρὰ ἀνθρωπίνη χεὶρ ἔπληξεν αὐτὰ ἐκεῖ; Ὁ ἐλληνικὸς νοῦς, ὁ γνῶστης οὗτος τοῦ καλοῦ, ἡδύνατο νὰ ἐφήσῃ τοιαύτην τερπνοτάτην θέαν ἀνεκμεταλλεῦτον; Οὐχὶ βεβαίως· καὶ ἰδοὺ τολμηροὶ μοναχοὶ ἀνέρχονται ἐπὶ τῶν βράχων τῶν Μετεώρων καὶ ἰδρύουσι μονάς, αἵτινες ἐν ἡμέραις πονηραῖς, δίκην προμαχόνων, ἔσωσαν τὴν θρησκείαν, τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν ἐθνισμόν ἡμῶν, ἐμπνέουσαι, ὡς ἡ τοῦ Ὀλύμπου γλυκεῖα αὔρα, εἰς τοὺς κατοίκους τῆς θεσσαλικῆς πεδιδόδος τὸ αἶσθημα τῆς θρησκείας καὶ τοῦ ἐθνισμοῦ.

Ὡς οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι ἔθεντο ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ γηραιοῦ Ὀλύμπου τὴν κατοικίαν τῶν θεῶν αἰτῶν καὶ πρὸς αὐτὸν ἠτένιζαν, αὐτῶ καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα οἱ χριστιανοὶ ἡμῶν πρόγονοι ἰδρυσαν ἐπὶ τῶν βράχων τῶν Μετεώρων εὐαγῆ ἰδρύματα τῆς θείας ἡμῶν θρησκείας, καὶ πρὸς αὐτὰ ἠτένιζον ἐν ἡμέραις πονηραῖς.

Περὶ τῶν Μετεώρων καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἱερῶν μονῶν πολλοὶ τῶν τε ξένων καὶ τῶν ἡμετέρων πολλὰ ἔγραψαν⁷. Ἡμεῖς δὲ ἀπὲρ πάσης ἄλλης ἐπιστοφίσεως προκαρίνομεν νὰ δηλοποιήσωμεν ὡς χρὸνιχόν τι τοῦ μέσου αἰῶνος ἀνευρεθῇ ἐν τοῖς ἀρχαίοις τῆς μονῆς τοῦ Μετεώρου ὑπὸ

τοῦ πολυμαθοῦς γαλάτου Heuzey καὶ δημοσιευθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ, τῷ ἐπιγραφομένῳ Mission dans la Macédoine (appendice), τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ καὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Heuzey ὀλίγιστοι τῶν παρ' ἡμῖν εὐμοιροῦσι καὶ σχεδὸν τοῖς πολλοῖς εἶναι ἐντελῶς ἄγνωστον.

B'.

ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΕΩΡΟΥ.

Γράμμα ἱστορικόν,

Ὡς ἐν συνόψει συντεθέν, δηλοῦν περὶ τῆς Σχίτσεως, ὅτι τέ ἐστι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Δουπιάνου καὶ Σταγῶν καὶ πῶς σήμερον λέγεται τοῦ Μετεώρου.

Προκαθεζομένης τῆς ἡμῶν ταπεινότητος καὶ τῶν τιμιωτάτων αὐτῆς κληρικῶν, ἐζητήθη λόγος κοινωφελὴς παρὰ τῶν τιμιωτάτων ἱερομονάχων καὶ μοναχῶν τῶν ἐν τῇ σκῆτι ἡμῶν εὐρισκομένων—φάσκοντες οὕτως.—Ἐπειδὴ ἡ θεία γραφὴ διδάσκει ἡμᾶς λέγουσα, «ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι τοὺς πρεσβυτέρους σου καὶ ἐροῦσί σοι», τούτου χάριν θέλομεν μαθεῖν καὶ αὐτοὶ περὶ τῆς σκίτσεως ἡμῶν, ὅθεν δὴ ἤρξατο, καὶ πῶς διῆξεν, καὶ ποίας καταστάσεως ἔτυχεν, ὁμοίως καὶ τί τὸ συμβῆν αὐτῇ γοῦν καὶ πῶς ἀκαταστασίας πάσης πεπληρωταί. Καὶ δὴ ἀναπτύξαντες καὶ τὰ βασιλόγραμμα ἡμῶν συνοδικὰ τε καὶ ἀρχιερατικά, πολλὰ τε ὄντα καὶ ἀξιόλογα, ἄλλα τε καὶ τὰ ἐν τοῖς νωδικοῖς ἡμῶν σημειούμενα, καὶ τὰ ἐν ταῖς ἱστορίαις τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀγίαις εἰκόσιν, ἅμα δὲ καὶ τὰς ἀπὸ τῶν τιμίων γερόντων ἀξιοπίστους μαρτυρίας, σαφῶς τὰς ἀποδείξεις παρεδώκαμεν.

Ἡ ἀγιωτάτη ἡμῶν αὕτη ἐπισκοπὴ κατεῖχε μὲν ἀνέκαθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς τὰ προνόμια τῆς Σκίτσεως καθὼς καὶ τὰ συγγράμματα αὐτῆς διαλαμβάνουσιν. Ὁ δὲ ναὸς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπονομαζομένης Δουπιάνου εἰς κεφαλὴν τῆς Σκίτσεως προτετιμῆτο, ὡς πρῶτα ἀνέχῃ καὶ τὰ περὶ αὐτὴν μονύδρια, ἃ μὲν εἰς καταφυγὴν, ἃ δὲ εἰς συνασπισμόν. Ἐπεὶ αὕτη εἰς τὴν γῆν καὶ πρὸς ταῖς ρίζαις τῶν Μετεώρων λίθων ἀνάκειται. Τοῦ καιροῦ δοθέντες, εἰρήνη τις ἀγὴρ θεοφιλὴς καὶ ἀνήγειρεν ἐν τοῖς περὶ αὐτὰ σπηλαίοις ναοὺς τέσσαρας, πρὸς συνασπισμόν καὶ βοήθειαν αὐτοῦ καὶ πάσης τῆς Σκίτσεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον «ἀδελφός ὑπ' ἀδελφοῦ βοηθούμενος. ἡ πόλις ὀχυρά». Πολλοῦ ὄντος τοῦ φόβου ἀπὸ τοῦς ληστὰς, κατ' ἀλήθειαν, γράψας οὕτως, μετὰ τὴν κτῆσιν καὶ ἀπαρτισμόν τῶν θείων ναῶν εἰς τὸ ἔτος τῆς ζωγραφίας: «Ἀνηγέρθη» ἐκ βάρων καὶ ἀνιστορήθη διὰ συνδρομῆς κόπων καὶ ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κύρ Νεῖλου, καθηγουμένου τῆς σεβασμίας καὶ ἱερᾶς μονῆς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Δουπιάνης, τοῦ καὶ πρώτου τῆς Σκίτσεως τῶν Σταγῶν, βασιλεύοντος τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ παντετυχεστάτου δεσπότης ἡμῶν κυροῦ Συμεῶν τοῦ Παλαιολόγου τοῦ Ὀυρῶ ἐν Τρίκκῃ, ἐπισκοπεύοντος δὲ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου ἡμῶν κύρ Βησσαρίωνος Σταγῶν, ἐπὶ ἔτους, ᾧ ὄνομα, ᾧ ὄνομα.

Μετὰ τὴν τούτου ἀγίαν ἐξέλευσιν, ἐγένετο ἕτερος ὀνόματι κύρ Νεόφυτος, ὃν ἐγγράφως εἶρομεν ἐν τῷ συνοδικῷ γράμματι τῆς μεγάλης Πόρτας.

«Νεόφυτος ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος Δουπιάνης καὶ πρώτος τῆς Σκίτσεως Σταγῶν». Κἀκεῖσε εἶρομεν καὶ τὴν προσηγορίαν τοῦ Μετεώρου, ὅτι ἡγούμενεον οὐδέποτε ὠνομάσθη, ἀλλ' ὡς μονύδριον τῇ αὐτοῦ ὑπογραφῇ ἐχρῆτο, οἷον: ὁ ἐν Ἱερομονάχοις Μακάριος καὶ πατήρ Μετεώρου, καθάπερ καὶ ἄλλαχθ' εἴρηται: πατήρ Μετεώρου καὶ οὐκ ἄλλως.

Τούτου γοῦν τοῦ πρώτου τελειωθέντος ἐν Κυρίῳ, ἄλλος διάδοχος τούτου ἐγένετο Νίφων ὀνόματι, καὶ οὕτω κατὰ διαδοχὴν τῶν τῆς Δουπιάνης πρώτων, ἔφθασεν ἡ τάξις αὐτῇ μέχρι τῶν νῦν εὐρισκομένων τιμίων γερόντων, τοῦ τε τιμιωτάτου ἐν ἱεροδικακόνις κύρ Κυπριανοῦ, καὶ τοῦ τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κύρ Ἀκακίου. Τὸν ἡγούμενον τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Παντοκράτορος τῆς ἐν τῷ λίθῳ τῆς Δουπιάνης τὸν πλησίον ταύτης, καὶ πρῶτον ὄντα καὶ ὀνομαζόμενον τῆς Σκίτσεως Σταγῶν ἀνερχόμενον μετὰ βακτηρίας εἰς ἅπαντα τὰ μονύδρια τοῦ τε Μετεώρου καὶ ὅλης τῆς Σκίτσεως, διέποντα αὐτὰ καὶ διατάσσοντα, καὶ

οὐδεὶς ἦν ὁ ἀντιτασσόμενος αὐτῷ, ἀλλὰ κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν διεξήγοντο καὶ συνησιάζοντο παρ' αὐτοῦ.

Εὐρομεν δὲ καὶ ἁγίαν εἰκόνα οὕσαν ὑπογεγραμμένην : « Δέησις τοῦ «δοσίου τοῦ Θεοῦ Σεραπίωνος μοναχοῦ, τοῦ τέκτονος καὶ καθηγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος Χριστοῦ οὐ ἀληθινῶς Θεοῦ ἡμῶν, ἐπὶ τοὺς «Θωλδ'». Καὶ τούτῳ τῷ μοναχῷ οὐκ ἀσκόπως τὸ τῆς ἡγουμενείας ἐπικέκλητο ὄνομα, ἀλλ' ἀπὸ τῆς τοῦ τόπου τάξεως ὠνομάζετο, καθὼς αὐτὴ ἡ τάξις ἐπεκράτησεν, ἕως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ κυρίου Ἀκακίου, ὃν καὶ ἐθεασάμεθα. Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὁ ἐν ἱερομονάχοις κύριος Ἰωάσαφ χρόνους εἴς' ἑξῶν καὶ αὐτός, κατὰ τὴν ἑκπαλαίαν συνήθειαν, ὡς πατὴρ τοῦ Μετεώρου. Ὁ δὲ κύριος Διονύσιος ὁ Λαρίσης ἐτίμησεν εἰς τὴν ἡγουμενείαν τοῦ Μετεώρου τούτου καὶ ἐς ὕστερον ἐποίησεν ἐπίσκοπον Φαναρίου. Ἀπ' αὐτοῦ καὶ εἰς τοῦ νῦν ἐπέρασαν χρόνοι μ' καὶ ἡγούμενοι εἴς', ἄξιον δὲ ἰδεῖν πρότερον, οὐδεὶς ὄνομα ἡγουμένου ἐκείνητος οὐδὲ εἰς τὸ Μετεώρον, οὐδὲ εἰς ἄλλην Μονήν, ὅτι δηλονότι παρεκτός τοῦ πρώτου τῆς σκῆτεως τοῦ ἐν Δουπιάνῃ οὐδεὶς ἄλλος ἡγούμενος ὠνομάζετο ἐν ταῖς ἐν Μετεώροις μοναῖς ἀπάσαις· οὕτω γὰρ ἡ συνήθεια ἐπεκράτει, ὅτι ὁ πρῶτος τῆς Σκῆτεως ἔχει καὶ τῆς ἡγουμενείας ὄνομα. Ἐγένετο γοῦν ποτὲ τις ὀνόματι Γαλακτίων, ὅστις διὰ χρημάτων ἐπισπάσας ἑαυτῷ τὸ τῆς ἡγουμενείας ὄνομα ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς ἀρχοῦσι πάντα διέφθειρεν ὑπὸ ἰδιογνώμιας τὰ τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου. Μόλις οὖν καὶ μετὰ πολλοῦ καμάτου ἐξώσαντες οἱ ἀρχιερεῖς αὐτόν, ὅτε ἅγιος Λαρίσης κύριος Διονύσιος καὶ ὁ ἅγιος Νύμφων, ὁ πατριάρχης τῆς Θεσσαλονίκης τότε ὢν, κατέλιπον αὐτόν ἐπὶ ἀλύτῳ ἀφορισμῷ, ὥσπερ νῦν ὁρᾶται τυμπανιαῖος, φορικτὸν θέαμα!, ἐν τοῖς τόποις τῆς Ἀρτης εἰς τὸ Κορακονησίον.

Ἀλλὰ διεθλωμεν, εἰ δοκεῖ, κατ' ἀρχὰς αὐτῶν τῶν ἐν τῷ Μετεώρῳ, πῶς ἐκεῖσε εὐρέθησαν· ὁ κύριος Γρηγόριος ὁ Πολίτης, τίμιος γέρον καὶ πνευματικὸς ὢν πατὴρ, ἔχων καὶ μαθητὴν τὸν κύριον Ἀθανάσιον⁸, ἐκατόκουν ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἀθῶνος· κῆκεῖσε, ταραχῆς γενομένης ἐξ ἐπιδρομῆς κουράρων, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους πρὸς τὸ ἐν τῇ Σκῆτει τῆς Βερροίας ἀπελθεῖν· ἀλλ' ἀκούσαντες τὰς ἀνδραγαθίας τῶν ἐν τῇ Σκῆτει τῶν Σταγῶν καὶ τὴν ἐνάρετον αὐτῶν διαγωγὴν, πρὸς δὲ καὶ τὴν τῶν Μετεώρων λίθων χαροποιὸν ἐπιστημότητα, ἔκριναν διελθεῖν ἐκεῖθεν ἐν τῇ Σκῆτει τῶν Σταγῶν. Καὶ δὴ ἐλθόντες ἐκατόκουνσαν πρῶτα εἰς τὸν λίθον, τὸν ἐπανομαζόμενον Στύλον. Τοῦ δὲ κυρίου Γρηγορίου μὴ δυναμένου τὴν σκληρότητα τοῦ τόπου ὑπενεγκεῖν καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπελθόντος, ἀπελείβετο ὁ κύριος Ἀθανάσιος ἐν τοῖς σπηλαίοις τῶν Σταγῶν καὶ μετὰ πολλὸν χρόνον ἐζήτησε συγγνώμην παρὰ τοῦ εὐρισκομένου ἐπισκόπου Σταγῶν καὶ τοῦ τῆς Σκῆτεως πρώτου, ἵνα εἰς τὸν Πλατὺν λίθον ἀναβῇ· καὶ λαβὼν τὰ γράμματα κατὰ νόμους καὶ τάξιν, ἀνέβη καὶ ἔκτισε σμικρὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου, καὶ περάσας χρόνους ἱκανοὺς ἐν πολλῇ ἀσκήσει, ἔσχεν (:) ἦσαν (:) οἱ προσεκολληθήσαν αὐτῷ, ἡγουν καὶ λοιποὺς ἀδελφούς, ὥστε καταλιπεῖν ἐν τῇ αὐτοῦ τελειώσει θ' ἀδελφούς· (ἴδε ἐπιτύμβιον ἐπιγραφὴν ὑπ' ἀριθμὸν 3).

Ἐν ἱστέροις γοῦν ἦλθεν ὁ κυρὸς Ἰωάσαφ ὁ Παλαιολόγος ἀπὸ τοῦ Ἀγίου ὄρους ἐκ τῆς ἑαυτοῦ φυγῆς, καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ κυρῆς Ἀγγελίνης καὶ δεσποίνης τῶν Ἰωαννίνων βοήθειαν καὶ αὐξήσει τὸν ναὸν τοῦ Πλατέως λίθου, ἡγουν τοῦ Μετεώρου, καθὼς ὕπαρχει καὶ φαίνεται¹. Καὶ ἄλλα τινὰ σκευὴ ἡ Ἀγγελίνα ἐδωρήσατο αὐτῷ ἐκ τοῦ μοναστηρίου τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἐκ τοῦ αὐτῆς ἀνδρὸς Θωμᾶ τοῦ δεσπότη, οὐ μὴν ἀλλὰ δὴ καὶ πρόβατα καὶ βοῦβάλια. Κατὰ διαδοχὴν καὶ αὐτὸς πατὴρ Μετεώρων ἐπωνομάσθη καὶ οὐχὶ ἡγούμενος. Τοῦτο γοῦν τοῦ κυρίου Ἰωάσαφ αἰτησαμένου παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Σταγῶν καὶ τοῦ πρώτου τῆς Σκῆτεως τὸν Πύργον τῆς Δουπιάνης, ὅς ἐστιν εἰς τὸν λίθον τοῦ Προδρόμου, ἐπεδόθη αὐτῷ διὰ κηροδοσίας καὶ ἔσχον οἱ Μετεωρίται τὸ ἀχούριον αὐτῶν ἕως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Λαρίσης κυρίου Διονυσίου.

Ὁ δὲ κύριος Διονύσιος προσποιοῦμενος ἀπ' αὐτοὺς, ἐπικουρίαν διδοὺς αὐτοῖς οὐκ ὀλίγην, ἔκτισε τὸ ἀχούριον καὶ τὴν τράπεζαν· ἀλλὰ καὶ μέγας ἀπὸ τῆς τοποθεσίας τοῦ Μεγίστου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσῆ ἐπιχορηγήσας δι' εὐρυχωρίαν, ὡς εἶναι δῖλον, κατὰ τὰ παλαιγενῆ γράμματα

αὐτῶν καὶ τῆς Σκῆτεως, ὅτι οὐδὲ βῆμα ποδὸς ἔσχον ἀπὸ τὴν Δρακοσπήλαιαν καὶ κάτω. Καὶ γὰρ ἐν εἶχον τὸν Παντοκράτορα Μετόχῃ ὡς λέγουσι, οὐκ ἂν ὀλιγίστην γῆν διὰ κηροδοσίαν ἐζήτησαν, οὐδ' ἄλλους ἀμπελῶνας ἐφύτευον μακρόθεν καὶ δι' ἀγορᾶς, οὔτε δυναστικῶς ἐκράτουν τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Κορινθοῦ, ἀλλὰ κρυπτῶς ἐσύλουν καὶ ἐπιβούλως κατεδυνάστευον τοὺς ἀμπελῶνας.

Τὸ δ' ὑπὸ τὴν Δρακοσπήλαιαν, ὃ ἐστὶν ὁ Λίθος τοῦ Βαρλαάμ (ισόγρονοι γὰρ ὄντες ὅτε κύριος Βαρλαάμ καὶ ὁ κύριος Ἀθανάσιος, ὅστις κύριος Βαρλαάμ ἐφύλαττε διὰ σφενδόνης τοῦ κυρίου Ἀθανασίου τὸ σπήλαιον ἀπὸ τῶν ληστῶν). Τὸ δὲ ἀπὸ τὴν Δρακοσπήλαιαν καὶ ἄνωθεν τὰ καλούμενα σκαφιδάκια, ἐπεδόθη αὐτοῖς ἕως εἰς τὸν Ἀχρόλοφον· οὐκ οἶδ' ὅπως τὴν ἔκδοσιν ταύτην καλέσω — ἀφέντες ἅμοιρον τὸν λίθον τοῦτον τοῦ Βαρλαάμ — εἴπερ ἄρα καὶ ἀληθὴς ἐστὶν αὕτη ἡ ἔκδοσις τάχα ὅπως σιγῇ τιμάσθω.

Φέρε γοῦν περὶ τῆς σκῆτεως, ἐπειδὴ ὁ λόγος σαφῶς ἀπέδειξε τὰς μαρτυρίας περὶ τῆς τάξεως καὶ καταστάσεως αὐτῆς, ὅπως τε τὰ ἴδια ἔσχεν ἕκαστος. Καὶ πρῶτον ἕνα ἐκείνητος ἄπαντες καθὼς ἐστὶν εὐρημον πανταχοῦ καὶ ἐν ὅλαις Σκῆτεσι. Ἀπορραπισθείσης γὰρ τῆς Σκῆτεως αὐτοῦ καὶ πρῶτον ποιοῦμενος τὰ πάντα εἰς διαρπαγὴν καὶ ἀφανισμόν ἐναπελέφθησαν. Αὐτὰ γοῦν τὰ πράγματα παριστῶσι τὴν ἀλήθειαν, ὅτι οἱ νῦν εὐρισκόμενοι ἐν ταῖς ἁγίαις ταύταις μοναῖς, ἱερομωμένους ταύτας εὐρέκασι. Τὰ πλεῖστα δὲ τούτων εἰς κοσμικῶν χεῖρας διείποντο καὶ ἡύρῃσκοντο, ἵνα μὴ εἴπω διεσπῶντο καὶ ἡφανίζοντο. Ἡ Ὑπαπαντὴ πς' χρόνους ὑπὸ τινος Μιχαὴλ Μουχθουρᾶ, ἔχοντος καὶ δύο παῖδας. Ὑπάρχουσα πρότερον ἐν κοινοβίου τάξει καὶ μοναδικῇ κατατάσσεται, καθὼς δηλοῦσι τὰ κόνδυκα καὶ τὰ χαλκώματα, ἅπερ ἐν τῷ Μετεώρῳ εὐρίσκονται, καὶ αὐτῶν ἡπηρεσίαν καὶ ἄλλα σημεῖα δηλοῦσι· ἡ δὲ μονὴ τοῦ Παντοκράτορος ὑπὸ τινος Στραβοθωδῶρη, μηδένα ἄλλον τινα ἐσχρηκότος, εἰ μὴ γυναῖκα που κρυπτῶς, καὶ ἐς ὕστερον ἐπὶ ἑρμῆ μίαν μετὰ καπὴν· ἀλλὰ τοὺς δύο ἀμπελῶνας ἐκράτει καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ ἀντιτασσόμενος αὐτῷ οὔτε εἰς τὰς γυναῖκας οὔτε εἰς τοὺς ἀμπελῶνας. Ἰσως μόνον εἰς τὴν ὕστεραίαν εὐρέθη ὁ κύριος Βησσαρίων, ἐπίσκοπος Σταγῶν, ἀφώρεσε τὸν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ρουσάνου καὶ ἐκεῖ κοσμικῶς ἀπέθανεν· ἦτο δὲ καὶ ἡρμωμῆνον τῶν κατοίκων.

Εἰς δὲ τοῦ Καλλιστράτου Κατσιβελοῖ ἀπλίκευαν καὶ ἑκατοίκουν. Εἰς τὴν ἁγίαν Τριᾶδα καὶ ἐκεῖ τὰ ὅμοια. Ἀφότου γοῦν ὁ Πνευματικὸς ὁ παπᾶς κύριος Ἀνθίμος ἀνέστησεν αὐτὰ καὶ ἐκαλλιεργήσεν, τίς διηγῆσεται τὰς τῶν Μετεώρων ἐπιβουλὰς τε καὶ ταραχὰς· οὐδὲ νὰ τὰ λέγῃ δύναιται τις· οὐ μὴν δὲ νὰ τὰ γράψῃ· ἀπορισμοὺς ἀδίκους πολλάκις φυλακισμοὺς εἰς τὰ ἐξωτερικὰ πλειστάκις. Αὐτοὶ γὰρ ἦσαν ἀδικούντες, οὗτοι καὶ οἱ φυλακίζοντες καὶ διαβῆλλοντες. Αἰγυπτιακὸν πόλεμον ἐποιοῦν κρούοντες καὶ βοῶντες καὶ οὐδὲν ἔλειψαν τὸν εἰς αὐτὸν τὸν παπᾶ Ἀνθίμον ποιοῦντες, ὕβρεις αἰσχροὺς καὶ κακώσεις καὶ ζημίας ἀνηκέστους. ἀδύνατον γὰρ πάντα καταλέγειν τῇ συντομίᾳ γρωμῆνους.

Οὕτω γοῦν τῶν πραγμάτων κακῶς ἐχόντων, οἱ ἐν τῷ λίθῳ τοῦ Βαρλαάμ, ὅτε κύριος Νεκτάριος καὶ ὁ κύριος Θεοφάνης, οἱ δσιώτατοι πατέρες, ἰβουλῆθησαν ποιῆσαι εἰς τὸν λόγον ὡς τίποτε περιβόλιον, ἵνα ἔλῃσι μικρὰν ἀναχωρίαν, καὶ ἐν ὅλοις τρισὶν ἔτεσιν ἐγεώργουν καὶ ἐφύτευον καὶ ἐπιμελῶς ἐκόπων, μάλιστα δὲ μετ' αὐτῶν τῶν Μετεωριτῶν τὰ ἀξινάρια καὶ τὰ σκαλίδια ἐξερίζωναν. Καὶ ὅτε εἰς τὸ τέλος τοῦτο καλῶς ἐφιλοκάλησαν καὶ ἔφραξαν, τότε ἀνήφθη ὁ φθὸνος εἰς αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἰδόκουν ὕπνον τοῖς ἑαυτῶν ὀφθαλμοῖς, ἕως ἂν καταβῶσι νὰ τὸ ἀφανίσουν, ὃ καὶ λέγουσι. Καὶ γὰρ δι' ὅλης τῆς μεγάλης ἐβδομάδος οἱ ἄθλιοι καθ' ἑκάστην ἐποιοῦν συναΐξεις τίνι τρόπῳ ἀφανίσωσιν αὐτό; Τὴν γὰρ νέαν Δευτέραν, ὅτε τὸ ἅγιον Πάτχα οἱ χριστιανοὶ μετ' εὐφροσύνης μελωδοῦσι τὸ «εἰπωμεν, ἀδελφοί, καὶ τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς συγχωρήσωμεν πάντα τῇ Ἀναστάσει», τότε οὗτοι... τοῖς ἑαυτῶν πνευματικοῖς πατρᾶσι καὶ ἡγουμένοις, οἵτινες τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν καὶ ζωὴν ἐφθειραν, διὰ τὴν ἐκείνων διόρθωσιν καὶ τιμὴν ψυχῆς τε καὶ ζωῆς. Τεσσαράκοντα γὰρ τσιχορόπουλα λαβόντες, καὶ τὸν ἑαυτῶν ἡγούμενον κατέμπροσθεν βαλόντες, καὶ ἀνακουμπωθέντες ὡς εἰς τὸν πόλεμον ἔδραμον καὶ ἀφειδῶς κατέκοψαν τὸν περίβολον ἐκεῖνον ὅλον, ἕως εἰς τέλος αὐτὸν ἡφάνισαν.

Τὰ τε περὶ τοῦ Παντοκράτορος ὀλίγα καὶ αὐτῶν ἐπιμνησθέντες ἐκ τῶν νεωστὶ γενομένων, μὴ ὅτι καὶ παλαιῶν—ἐπειδὴ καὶ οὗτοι ἔσχον ἔκπαλαι νομὴν διὰ μύλον πλησίον αὐτῶν καὶ εὐλαβούμενοι τὰ σκάνδαλα, οὐκ ἠθέλησαν ἐκείσε πλησιάσαι, ἀλλ' αὐτοὺς καὶ εἰς ἄλλον ποταμὸν ἦνρον καὶ . . . ὡς δ' ἔμαθον οὕτως πάντες ἐποίησαν τὰ κατ' αὐτούς, ὅσον καὶ προτεῖδωκαν αὐτὸν ἐκεῖ, ὅπου ἔδωκαν καὶ τῆς ἁγίας Τριάδος· ὡς δὲ καὶ τοῦτον προσέδωκα, ἕτερον οὗτοι εἰς τὸ χορτάριόν τους καὶ εἰς τὸν ποτιστὴν τους ἠθέλησαν ποιῆσαι, καὶ μόνον ὅτι ἐδοκίμασαν, ἔφθανον οἱ φθονοῦντες μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων, σύροντες αὐτούς εἰς τοὺς ἔξω κριτάς, ἵνα καὶ ἀπὸ τὸ χωράφιν τους ὑποξενώσωσιν αὐτούς διὰ ψευδομαρτυριῶν. Ἄλλον πάλιν μύλον ἔσχον εἰς τὸν Μάρμαρον ὁμοῦ μετὰ τοῦ χωραφίου αὐτοῦ· ἤρπασαν (γὰρ) καὶ αὐτὸ μετὰ νταπίου δι' ἄσπρα φ'. Ἐν τοῖτοις ἅμα ἤρπασαν καὶ τὸν ἀμπελῶνα αὐτῶν. Τὰ δὲ τῆς Ὑψηλοτέρας χωράφια καὶ πρόβατα, καὶ ὅσα ἔσχεν, τίς δύναται εἰπεῖν; Τὰ καλλιώτερα πάντα οὗτοι κατήσθιον τε καὶ κατέπινον. Τοῦ δὲ ἁγίου Νικολάου τοῦ Κορινθίου τοὺς ἀμπελῶνας πόσους κατήσθιον καὶ ἡ μονὴ ἔστειρετο, διὰ τὸ μὴ ἔχειν τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας μοναχοὺς ἵνα κυβερνηθῶσι. Μόλις γὰρ καὶ μετὰ πολλοῦ κόπου ἐξωστραχίσαμεν αὐτούς ἐν ὁλοῖς δ' ἔτεσιν ὑπερυαχίσαντες.

Τεσσάρων γὰρ μονῶν ἐκ τῶν πολλῶν ἐπεμνήσθημεν. Ἐκόντες καταπαύσαντες τὸν λόγον, διὰ τὸ μὴ τι ἄχθος φέρειν ταῦτα καὶ κατὰ τὸ λέγειν καὶ κατὰ τὸ ἀκούειν. Εἰ γὰρ ἀπάτης ἐβουλόμεθα εἰπεῖν καὶ τῶν ἰδ' μονῶν τὰς ἀρπαγὰς, οὐκ ἤρκει ὁ τῆς ζωῆς ἡμῶν χρόνος ἅπας εἰς τὴν καὶ ἐκτραγῶδησαι, πλήν μόνος ὁ γιγνώσκων Θεὸς εἰξεύρει ταῦτα, καὶ ὅσοι τὰ ἔπαθον γινώσκουν καὶ πιστεύουσιν. Ἡμεῖς δὲ ὅσα εἰποῦμεν, οὕτε ἀκούμεθα οὕτε πιστεύομεθα, διότι εἶπεν ἡ γραφὴ «Πλούσιος ἐλάλησεν καὶ πάντες ἐσίγησαν, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἤρην εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὕψωσε, καὶ ὁ πτωχὸς ἔκραξεν καὶ οὐδεὶς ὁ ἀκρωμένος». Πόθεν γὰρ ἔχομεν ἀκουσθῆναι, οἱ μὴτε πρόβατα, μὴτε βοῦθάκια ἀμέλγοντες, καὶ μαρκάτα καὶ γκλωτσότυρα ἐπιστομίζοντες τῶν ἀρχόντων· ἀλλ' οὕτε ἡμίονους καὶ πωλάρια καὶ ἀγέλας βουδάλων ἐπιχορηγοῦντες τοῖς κριταῖς, καθὼς καὶ οὗτοι ποιοῦσι καὶ ἀποκαλύπτουσι τὸ δίκαιον. Ἀντὶ πάντων οὖν τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην ἔχομεν μετὰ τῆς τοῦ Θεοῦ βοήθειας καὶ οὐκ ἄλλο. Ὁ εἰρηνάρχης Θεὸς ποιήσῃ σε πολυχρόνον καὶ ὑγιῆ, καὶ ἡμᾶς ἀξιώσῃ ἀποθανεῖν ἐν τελείᾳ δικαιοσύνῃ εὐχαῖς τῆς Παναγιότητός σου. Ἀμήν.

Περὶ τοῦ βίου τοῦ ὁσίου τούτου Πατρὸς (Ἁγίου Ἀθανασίου) ἴδε εἰς προτεχῆς φύλλον διατριβὴν ἡμῶν.

Κατὰ τὴν εἰς Καλαμπάκην καὶ Μετέωρα ἐκδρομὴν ἡμῶν τῷ 1889 ἀντεγράψαμεν καὶ τὰς ἐξῆς ἐπιγραφάς, ἃς ὧδε δημοσιεύομεν.

1) Ἐν τῇ Μητροπόλει Καλαμπάκας ὑπάρχει ἐντετυχιμένη ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή:

ΗΠΙΕΙ ΙΟΝΤΟ ΕΓΕΘΝΗ
Ι ΗΝΗΕΡΑΝ ΤΣ ΕΥΣΕΒΕΣΤΑ
ΤΣ ΒΑΙΛΕΟΣ ΗΤΩΝΣ ΗΜΕΟΝΤ
ΟΣ ΠΑΛΕΟΛΟΓΣ Κ ΤΗΚ ΕΥΣΕΒΕΣΤΑ
ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΑΡ ΔΡ
ΧΙΕΡΑΤΑΟΝΤΟΣ ΝΙΛΟΥ ΤΣ ΠΑΝΙ
ΩΡΟ Α ΝΑΕΧΗΤ ΑΡΙΦΤΤ Ξ
ΘΕΟΦΩΡΟΝ ΠΑΟΣ

... ἐγγονή α[κ]α[τὰ]

[τ]ὴν ἡμέραν τοῦ εὐσεβεστά-
του βασιλέως ἡμῶν Σημεόν-
τος Παλεολόγου κ[αὶ] τῆς εὐσεβεστά-
της δεσποίνης ἡμῶν Ἀν[νης], ἀρ-
χιερατεύοντος Νίλου τοῦ Παν-
[ιστωτάτου] Μ[ητροπολίτου] Α[ρίσ-
της]. Νὰ ἔχη [τ]ὴν ἀρ[χὴν] τῶν
τριακοσίων δεκα ὀκτὼ
θεοφύρων πα[τέρων] ὅς[τις]. . . .

2) Ἐν τῷ ἐπισκοπικῷ ναῷ Σταγῶν (Καλαμπάκας):

«† Ὁ Πανσεβάσμιος καὶ θεὸς ναὸς οὗτος τῆς ὑπεραγίας δεσποί-
νης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἱστορίσθη διὰ συνδρομῆς
καὶ ἐξόδου παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκο-
πῆς Σταγῶν κύρ Ἰωάσαφ· ὁμοῦ δὲ καὶ μετὰ τῶν τιμιωτάτων κληρι-
κῶν καὶ ἀρχόντων τούτων . . . ἀρχιερατεύοντος Δαρίσσης Δανιὴλ
ἐν τῷ, ζ πα' ἰνδικτιῶνος α' καὶ ἐτελειώθη».

3) Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου μοναχοῦ ἐν Μετέωροις:

«† Ἐκοιμήθη ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ Ἀθανάσιος, καθολικὸς πατήρ καὶ
κτίτωρ τῆς μονῆς ταύτης, ἐν ἔτει, 5 ω' ἰνδ. ε'».

4) Ἐπὶ τῆς ἀψίδος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Μετέωρου ἐπιγραφή ἐπὶ λί-
θου τοῦ 1388:

«† Ἐν ἔτει, 5 ω κ 5' ἀνοικοδομήθη ὁ πάνσεπτος οὗτος ναὸς τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ συνδρομῆς τοῦ τιμιωτάτου ἐν μονα-
χοῖς Ἰωάσαφ».

Σ Γ Γ Ξ Ω
Σ Ω Κ Σ
ΑΝΟΙΚΟ
ΔΟΜΗΘΗ
Ο ΠΑΝΣΕ
ΠΤΟΣ ΣΤΟΣ
ΝΑΟΣ ΤΟΥ
ΚΥ ΙΗΜΩΝ
ΙΥ ΧΥ ΔΙ
Α ΣΥΔΡΟΜΗ
ΤΣ ΤΙΜΙΩΤΑΤΣ
ΕΝ ΜΟΝΑΧΟΙΣ
ΙΩ Α Σ Α Φ

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 81 φύλλῳ τῆς «Ἑβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως τοῦ
Νεολόγου» παρεσέφρησαν τὰ ἐξῆς ταροράματα ἐν τῷ ἄρθρῳ ἡμῶν:

Ἐν σελ. 491, στήλ. 6', στ. 17 ἀντὶ Μεθώνην γραπ. Μεθώνην.

αὐτόθι στίχ. 18 ἀντὶ δὲν ἀναφέρει οὐδόλως » οὐδόλως ἀναφέρεται.

» » 40 » λογευθεισομένων » λογευθεισομένων.

» » 42 » (Φαλλίνων) » (Φαλλίνων).

» » 48 » πολυτῶν » πολιτῶν.

» » 48 » ἐν τῷ χούρφα » ἐν τῷ χούρφα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1) Στράβ. VII. c. VII. q. σ. 272.

2) Leake, Northern Greece I, p. 421.

3) Ἀμύνανδρος ὁ ἡγεμὼν τῶν Ἀθαμάνων ἤκουσε περὶ τὸ 200 π. χ. ἔτος (Πολύβ. ΙΣΤ', 27 ΙΖ'. 1. ΙΗ', 19, 30. — Διόδωρ. exc. 23. Στράβ. Θ', 437). Ἐν τῇ φθιutinῇ πόλει Μελιταίᾳ ἀνευρέθη ἐπιγραφὴ στιχηδὸν γεγραμμένη ὑπὸ τοῦ κ. Monceaux, ἐν ᾗ ἀναγράφεται τὸ ὄνομα Ἀμύνανδρου τοῦ Μαχασίου ὡς δωρητοῦ δέκα ταλάντων πρὸς ἐπισκευὴν τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, (Bulletin de Correspondance Hellénique. VII, 42, 43). Πιθανῶς ὡς ἐκ τῆς στρατηγικῆς θέσεως τῆς Μελιταίας, ἥτις, κειμένη μετὰ τῶν Θαυμακῶν καὶ Λαμίας, ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόρρητον ὁρμητήριον τῶν Ἀθαμάνων, ὁ Ἀμύνανδρος οὗτος ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐχρημάτισε κύριος τῆς πόλεως· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡδύ-
νατο κατέχων αὐτὴν νὰ φανῇ εὐεργέτης αὐτῆς δωροῦμενος αὐτῇ 10 τά-
λαντα. Ὁ Διόδωρος λέγει ὅτι ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ ἦν σφόδρα πλουσία.
Ὁ δὲ Λίβιος (XVII, 30) ἀναφέρει Ἀμύνανδρον βασιλέα (regem). Νόμι-
σμα δὲ τῶν Ἀθαμάνων δημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Waddington ἐν τῇ Revue
Numismatik (1859, 104, φέρει τὴν ἐπιγραφὴν: [Ἀθα]μάνων Ἀμύναν-
δρος. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπιγραφὴ τις μνημονεύουσα δύο στρατηγῶν τῶν
Ἀθαμάνων ἔχει ὡς ἐξῆς: Ἀθαμάνων Πυθόδωρος καὶ Ἀμύνανδρος —
(Le Bas et Waddington, Inscriptions d'Asie Mineure, N° 83).

4) Liv. XXVI, 13.

5) Caesaris, de bello civili III, 79.

6) Παράβ. Heuzey, Miss. dans la Macéd. — Leake, Northern

Greece 4. Desdvises du-Dezert. Macédoine ancienne. I. Γεωργιάδου, Θεσσαλία κλπ.

7) Καλλίστην διατριβὴν περὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Μετεώρων ἐδημοσίευσεν ὁ Heuzey ἐν τῇ Revue Archéologique τοῦ ἔτους 1864. Παράβ. καὶ Ἑσπερ. τόμ. Α', 308.

8) Ἰδε ἐπιγραφὴν ὑπ' ἀριθ. 4.

Ἐν Δράμᾳ, μηνὶ Ἰουνίῳ 1892.

ΝΙΚΟΛ. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΗΤΗΡ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ὁ φαέθων ἔβαινε ὡς βέλος ἀνὰ μέσον τῆς ἐξοχῆς, ἥτις ἦν χρυσὴ ἕνεκα τῆς φθινοπωρινῆς ἐποχῆς. Ἡ Ὑβελίνη, μεθυσκομένη ὑπὸ τῆς ζωηρᾶς αὔρας τῆς ἐλευθερίας, τῆς κόμης αὐτῆς περιπτωμένης περὶ τὸ πρόσωπον, ὑπὸ τὸν ἐλαφρόν ψιχθινὸν πῖλον, ἐγεύετο τῆς θείας εὐχαριστήσεως πρώτης ἀποστασίας καὶ δὲν ἐσκέπτετο πλέον ἄλλ' ἢ τὴν ἐκπληξίν τῆς προμήτορος κυρίας Βρίς ὅταν θὰ τὴν ἔβλεπεν ἐνώπιον αὐτῆς. Ἐπαρουσιάσθη ὅμως ὁ Ἐδμόνδος φέρων τὸ ὄπλον ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ τὸν κυνηγετικὸν σάκκον κενὸν καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ κεκοπιακóτος καὶ δι' αὐτὸ ἔχοντος κρεμαμένην ἔξω τὴν γλῶσσαν κυνὸς αὐτοῦ.

Ὁ Ζαφρὲ ἐστάθη ἀμέσως.

— Περιδιαβάζεις; ἠρώτησεν ὁ νέος καὶ ἄνευ προοιμίου, καθόσον ἐξεπλάγη βλέπων τὴν Ὑβελίνην μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου, ἀτμηέλητον ἔχουσαν τὴν κόμμωσιν καὶ καθημένην ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς ἀμάξης.

— Ὅχι, δραπετεύω! ἀπήντησεν ἡ νεῆνις ἐν θριάμβῳ. Ἐλα, ἀνέβα καὶ σύ, πάμε εἰς Πινόν.

— Καὶ ἡ γιαγιά; ἠρώτησεν ὁ Ἐδμόνδος ἐννεός.

— Εἶναι θυμωμένη, ἀπήντησεν ἡ Ὑβελίνη. Ἐλα λοιπόν, ἀνέβα ἐδῶ πίσω! Καὶ τὸν σκύλο τί θὰ τὸν κάμης; μήπως θὰ τὸν ἀφήσης μέσ' τὸν δρόμον;

Ὁ Ἐδμόνδος ἀνέβη εἰς τὴν ἀμαξάν, ἐδράξατο τοῦ κυνὸς ἐκ τοῦ δέρματος τοῦ αὐχένος, ὁ ὁποῖος κατάρθωσε νὰ εὕρῃ ἀρκετὸν χώρον ὥστε νὰ κατακλιθῇ, καὶ οἱ ἵπποι ἀνεχώρησαν καλπάζοντες ταχέως.

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ Ἐδμόνδος.

Ἡ Ὑβελίνη ἠθέλησε νὰ τῷ ἐξηγήσῃ τὰ συμβῆντα εἰς τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ὥστε νὰ μὴ ἐννοηθῇ ὑπὸ τοῦ Ζαφρέ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς.

— Ἐλα, πέ μου τα γαλλικά! εἶπεν ὁ Ἐδμόνδος. Ὁ Ζαφρὲ ἔξυρρει πολλὰ καὶ ποτὲ δὲν εἶπε τίποτε εἰς κανένα, εἶναι φίλος μου.

Ἡ Ὑβελίνη ἐδιηγῆθη τότε τὰ συμβῆντα, παρασχούσα ἐξηγήσεις ὅλως συνήθεις, τοῦθ' ὅπερ κατέστησε τὸν Ἐδμόνδον σκεπτικόν.

— Ὁ κ. δὲ Βαρκούρ; ἠρώτησεν αἰφνης ὁ Ζαφρὲ, ἕνας ξανθός, ὁ ὁποῖος, μὲ συγχωρεῖτε διὰ τὴν φράσιν, ἔχει ἕνα δέρμα ὅσων γουρουνάκι· ποὺ βυζάνει ἀκόμη; ἐννοῶ τώρα διατί ἡ δεσποινὶς δὲν τὸν θέλει!

Ὁ ἀδελφὸς καὶ ἡ ἀδελφὴ ἐγέλασαν μέχρι δακρύων, γελῶντες ὅμως νευρικῶς καὶ κεκοιμημένως, ὡς συμβαίνει εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν ἡλικίαν ἐκείνην. Τοιοῦτοτρόπως εἰσῆλθον εἰς Πινόν.

Ἡ Ὀδὶλη καὶ ἡ κ. Βρίς εἶχον ἰδεῖ τὸν φαέθοντα ἐκ τοῦ παρα-

θύρου, χωρὶς ὅμως νὰ ἐννοήσωσι τίνας οἱ ἐρχόμενοι πρὸς αὐτοὺς ξένοι, ἐπομένως κατῆλθον εἰς τὸ προαύλιον ὅπως τοὺς ὑποδεχθῶσι, μεγάλην δ' ἠσθάνθησαν ἐκπληξίν ὅταν εἶδον κατερχομένους τῆς ἀμάξης τὴν Ὑβελίνην, τὸν Ἐδμόνδον καὶ τὸν κύνα, ἐνῷ ὁ ἀτράχλος Ζαφρὲ, ἀφοῦ ἀφήρесе τὸν πῖλον αὐτοῦ, ὠδήγει τὴν ἀμαξάν εἰς τὸ ἵπποστάσιον.

— Μητέρα, εἶπεν ὁ Ἐδμόνδος, ὠθῶν τὴν Ὑβελίνην εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ὀδὶλης, σὰς φέρω τὴν κόρην σας τὴν ὁποίαν εὗρον εἰς τοὺς δρόμους, καὶ σεῖς, γιαγιά, φιλήσατέ τὴν γρήγορα καὶ ἐλάτε μαζί μου.

Ἐσυρε τότε τὴν κ. Βρίς, ἐνῷ ἡ Ὀδὶλη ἐλάμβανεν ἡσύχως τὴν Ὑβελίνην ἐκ τῆς ὀσφύος ὅπως τὴν ὠδηγήσῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της.

— Ἐλα εἰς τὸ δωμάτιόν μου, εἶπεν ἡ δευτέρα μήτηρ, ἐκεῖ θὰ εἴμεθα ἡσυχοὶ νὰ συνομιλήσωμεν.

XX.

Ἐν τῷ σοβαρῷ καὶ εὐγενεῖ ἐκείνῳ ἀσύλῳ, ἐνθα τὰ πάντα ἐμαρτύρουν βίον ἐν καλοῖς ἔργοις καταδαπανώμενον. ἡ Ὑβελίνη ἠσθάνθη ὅτι ἡ καρδιά αὐτῆς ἀπηλάσσετο τοῦ πιέζοντος αὐτὴν βάρους. Ἐπὶ τῆς ἐστίας, ἐπὶ τῶν τοίχων, πανταχοῦ, ὑπῆρχον φωτογραφίαι αὐτῆς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ της καθ' ὅλας τὰς ἡλικίας καὶ ὠραία εἰκὼν τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἡ ὁποία προσεῖλκυσε τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἅμα τῇ εἰσόδῳ. Βιβλία, χειροτεχνήματα, μέγα βιβλίον κεκλεισμένον ἐπὶ τοῦ γραφείου καὶ ἄλλα τινὰ ἀντικείμενα, ἐμαρτύρουν τὴν τάξιν τῆς οἰκοδεσποίνης. . . Ἦτο κοιτῶν ἀναπαύων τὴν ὄρασιν καὶ τὸν νοῦν, ἐξ ἐκείνων ἐν οἷς αἰσθάνεται τις ὅτι θὰ ἦτο εὐτυχὴς ζῶν καὶ ἀποθνήσκων. Ὁ θάνατος, ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκείνῃ κλινῇ, ἐν τῷ μέσῳ ὅλων ἐκείνων τῶν μαρτύρων ἐντίμου καὶ ἐργατικοῦ βίου, δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι ἄλλ' ἢ ἡρεμὸς καὶ ἐμπνέων σεβασμόν.

Ἡ Ὑβελίνη, συγκεκινημένη, ἀφοῦ ἐπεσκόπησε τὰ πάντα, ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν Ὀδὶλην καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῆς διείδε τρυφερότητα βαθεῖαν καὶ σοβαράν.

— Σὲ ἐστενοχώρησαν, κόρη μου, εἶπεν ἡ γλυκεία αὐτῆς φωνή, καὶ ἤλθες νὰ ζητήσης τὸν πατέρα σου! Θὰ εἶναι ἐδῶ τὸ βράδυ, ἐὰν ὅμως εἴπωρῶ νὰ σὲ παρηγορήσω, κόρη μου. . .

— Ἀ! ἀνέκραξεν ἡ Ὑβελίνη, ἠττηθεῖσα. Καὶ ρίπτουσα τοὺς βραχίονας περὶ τὸν τράχηλον τῆς Ὀδὶλης, ἐξηκολούθησεν: Ὁ Ἐδμόνδος εἶχε δίκαιον νὰ λέγῃ ὅτι εἴθε πολὺ καλὴ!

Καθήμεναι ἀμφοτέραι ἀπέναντι ἀλλήλων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνακλιντρου, ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα φαίνονται κατεσκευασμένα διὰ τὰς ἐκμυστηρεύσεις, συνδιελέξαντο ἐπὶ μακρόν. Ἡ Ὑβελίνη ἐδιηγῆθη τὰ διατρέξαντα καὶ ἡ Ὀδὶλη, χωρὶς νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὸν τρόπον δι' οὗ ἀντίστη, ἐβεβαίωσεν αὐτῇ ὅτι, ἀρνούμενη τὸν ἀπαρέσκοντα αὐτῇ γάμον ἐκείνον, δὲν ἔκαμεν ἄλλο ἄλλ' ἢ νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαίωματος αὐτῆς. Ἡ γυναικεία ὅμως αὐτῆς διορατικότης ἐγνωστοποίησεν αὐτῇ ὅτι ἡ ζωηρότης τῆς ἀντιστάσεως τῆς Ὑβελίνης δὲν ἦτο ὅλως φυσικὴ. Βλέπουσα δὲ ὅτι ἡ νεῆνις δὲν προσετίθει τι, εἶπε:

— Δὲν μοὶ τὰ εἶπες ὅλα, κόρη μου. Πῶς ὀνομάζεται καὶ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος σὲ κάμνει νὰ εὕρίσκῃς τὸν κ. Βαρκούρ τόνσον ἄνοστον;

Τὸ μειδιάμα αὐτῆς ἦτο τόνσον τρυφερόν καὶ τόνσον ἐνθαρρυντικόν, ὥστε ἡ Ὑβελίνη δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντίστη.

— Μαντεύετε λοιπόν τὰ πάντα; εἶπεν ἡ Ὑβελίνη. Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ εἶναι πτωχός, πεπαιδευμένος καὶ καλός. . . Δὲν ἠξέυρω ὅμως ἐὰν μὲ ἀγαπᾷ. . .

Καὶ ἡ καρδιά της συνεσφίγγετο ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἀγαπᾶται. Ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῇ τὴν ἀνάγκην μεγάλων καὶ πολλῶν περιποιήσεων καὶ θωπειῶν. Ὁ τρόμος, ὃν ἠσθάνετο ἐπὶ τῇ πιθανῇ δυσαρεσκείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καθίστα αὐτὴν μᾶλλον μειλίχιον καὶ συνεσταλμένην. Ἐρρίψεν ἐπὶ τῆς Ὀδὶλης βλέμμα